

WOJEWODA LUBUSKI

Gorzów Wlkp., 15 czerwca 2022 r.

Nasz znak: BF-VIII.431.2.2022AByl
Sprawę prowadzi: Anna Bylina
Telefon: 95 7851682
e-mail: anna.bylina@lubuskie.uw.gov.pl

Pan
Stanisław Kozłowski
Burmistrz Miasta Ośno Lubuskie

Wystąpienie pokontrolne

W dniach od 16 marca do 24 maja 2022 r. w Urzędzie Miejskim w Ośnie Lubuskim¹ została przeprowadzona w trybie zwykłym planowa kontrola finansowa² w zakresie prawidłowości wykorzystania i rozliczania dotacji otrzymanych z budżetu państwa w 2021 r. w wybranych rozdziałach i paragrafach oraz realizacja dochodów budżetu państwa związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej.

Kontrolę przeprowadzono pod względem legalności, gospodarności i rzetelności³. Czynności kontrolne prowadzone były zdalnie⁴ przez pracowników Wydziału Budżetu i Finansów Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. na podstawie upoważnień udzielonych przez Wojewodę Lubuskiego:

- Pani Anna Bylina – Starszy Inspektor Wojewódzki w Oddziale Kontroli i Rozliczeń Finansowych – upoważnienie nr 49-1/2022 z dnia 14 marca 2022 r. – przewodnicząca Zespołu kontrolnego,
- Pani Katarzyna Czapska – Inspektor Wojewódzki w Oddziale Kontroli i Rozliczeń Finansowych – upoważnienie nr 49-2/2022 z dnia 14 marca 2022 r.

W okresie objętym kontrolą i w trakcie trwania czynności kontrolnych funkcję Kierownika jednostki pełnił Pan Stanisław Kozłowski⁵.

W trakcie czynności kontrolnych wyjaśnień udzielili:

¹ Zwany dalej UM.

² art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2022 r. poz.135 ze zm.) oraz art. 6 ust. 4 pkt. 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224).

³ art. 28 ust. 3 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2022 r. poz. 135 ze zm.).

⁴ art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224).

⁵ Zaświadczenie Miejskiej Komisji Wyborczej w Ośnie Lubuskim z dnia 22.10.2018 r.

- Pani Anna Tylmanowska – Skarbnik Gminy,
- Pani Anna Pokrzywka – Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej i p.o. Kierownika Środowiskowego Domu Samopomocy,
- Pani Małgorzata Szarameta – Główna Księgowa w Ośrodku Pomocy Społecznej i Środowiskowym Domu Samopomocy,
- Pani Teresa Goszczyk – Główna Księgowa Centrum Usług Wspólnych.

Działalność jednostki w obszarze objętym kontrolą została oceniona pozytywnie z uchybieniami i nieprawidłowością wskazaną w pkt 3.3 niniejszego dokumentu.

Oceny dokonano w oparciu o następujące ustalenia:

I. SPORZĄDZENIE PLANU FINANSOWEGO DLA ZADAŃ Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ

Na realizację zadań UM w Ośnie Lubuskim w 2021 r. otrzymał za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego dotacje na zadania bieżące w łącznej wysokości 11 139 691,44 zł, tj.:

- w § 2010 - *Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin) ustawami, z budżetu państwa w łącznej wysokości 4 583 689,44 zł,*
- w § 2060 - *Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym), związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowywaniu dzieci w wysokości 6 556 002,00 zł.*

Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela nr 1. Plan, wykonanie i rozliczenie dotacji celowych w§2010 i §2060

Dział	Rozdział	Nazwa rozdziału	Plan po zmianach	Otrzymana dotacja	Wykonanie dotacji	Niewykorzystana dotacja	
						Kwota	Data zwrotu
<i>kwoty w zł</i>							
Paragraf 2010							
010	01095	Pozostała działalność	550 081,66	550 081,66	550 081,66	0,00	-
750	75011	Urzędy wojewódzkie	118 355,00	118 355,00	114 392,00	3 963,00	17.01.2022
752	75212	Pozostałe wydatki obronne	850,00	850,00	848,23	1,77	15.10.2021
801	80153	Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych	67 064,28	67 064,28	66 682,42	381,86*	29.12.2021
852	85203	Ośrodki wsparcia	469 319,50	465 814,50	465 791,92	22,58	10.01.2022

855	85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	3 304 420,00	3 304 420,00	3 276 790,50	27 629,50	20.01.2022
	85503	Karta Dużej Rodziny	477,00	477,00	476,52	0,48	17.01.2022
	85504	Wspieranie rodziny	930,00	930,00	930,00	0,00	-
	85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów	72 192,00	72 192,00	71 000,78	1 191,22	20.01.2022
Paragraf 2060							
855	85501	Świadczenie wychowawcze	6 556 002,00	6 556 002,00	6 537 456,01	18 545,99	20.01.2022
-	-	Ogółem	11 139 691,44	11 136 186,44	11 084 450,04	51 736,40	-

*Dział 801 Rozdział 80153 - kwota niewykorzystanej i zwróconej dotacji wynosi 150,50 zł, natomiast 231,36 zł stanowi dotację na wydatki poniesione przez jednostkę ze środków własnych w poprzednim roku budżetowym.

Ustalono, że dotacje zostały wprowadzone do budżetu Miasta Uchwałą Rady Miejskiej w Ośnie Lubuskim nr XVII/142/2020 z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia uchwały budżetowej Gminy Ośno Lubuskie na 2021 rok, na podstawie informacji otrzymanej z Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. – pismo BF-1.3110.46.2020 z dnia 21 października 2020 r. Wszystkie zmiany planu dotacji dokonywane na podstawie decyzji Wojewody Lubuskiego lub decyzji Ministra Finansów wprowadzone zostały do budżetu Gminy Ośno Lubuskie Uchwałami Rady Miejskiej lub Zarządzeniami Burmistrza Ośna Lubuskiego. Plan finansowy po dokonanych zmianach został ustalony w wysokości 11 139 691,44 zł, dotację otrzymano w wysokości 11 136 186,44 zł, natomiast środki wydatkowano w kwocie 11 084 450,04 zł. Niewykorzystana dotacja wyniosła ogółem 51 736,40 zł, co stanowi 0,46% otrzymanej dotacji.

Z dotacji rozliczono się w terminie, zgodnie z art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 ze zm., oraz Dz.U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.). Nie stwierdzono przekroczenia planu dotacji na zadania zlecone.

II. WYKORZYSTANIE I ROZLICZENIE DOTACJI CELOWYCH

Sprawdzono wydatki w wybranych rozdziałach klasyfikacji budżetowej, zgodnie z przyjętą metodyką kontroli.

2.1 Dział 750 – Administracja Publiczna, rozdział 75011 – Urzędy Wojewódzkie

Na realizację zadań zleconych w rozdziale 75011 – Urzędy wojewódzkie w 2021 r. UM w Ośnie Lubuskim otrzymał dotację w kwocie: 118 355,00 zł, z czego wykorzystano kwotę w wysokości 114 392,00 zł, tj.96,65%. Niewykorzystana część dotacji w wysokości 3 963,00 zł została zwrócona do budżetu państwa 17.01.2022 r. Na podstawie Sprawozdania Rb-50W

za IV kwartał 2021 r., ewidencji księgowej na koncie 130/01/02 oraz dokumentacji źródłowej ustalono, że środki zostały wydatkowane na sfinansowanie części wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników UM realizujących zadania zlecone oraz zakup usług obcych w następującej szczegółowości:

- §4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników w wysokości 87 558,00 zł,
- §4110 Składki na ubezpieczenia społeczne w wysokości 15 595,00 zł,
- §4120 Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy w wysokości 2 239,00 zł oraz
- §4300 Zakup usług obcych w wysokości 9 000,00 zł.

W toku kontroli zweryfikowano część wydatków na wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi, które zostały poniesione przez Jednostkę kontrolowaną w I kwartale 2021r., w łącznej wysokości 19 910,00 zł oraz wydatki na usługi obce w wysokości 9 000,00 zł, co stanowi łącznie 25,27% wydatkowanych środków w tej klasyfikacji. Zgodnie z informacją Pani Anny Tylmanowskiej – Skarbnika Gminy Ośno Lubuskie (e-mail z 20.05.2022 r.) w I kwartale 2021 r. zadania zlecone były wykonywane przez pięciu pracowników UM, zatrudnionych na podstawie umów o pracę oraz umowy na zastępstwo w szacunkowych częściach etatów przypadających na wskazane zadania, tj.:

- Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego – zależne od ilości wykonanych zadań za dany miesiąc,
- Inspektor ds. działalności gospodarczej, spraw społecznych i promocji - 1/3 etatu,
- Inspektor ds. obsługi interesanta - 1/8 etatu,
- Pomoc administracyjna - 1 etat oraz 7/8 etatu.

Kontrola dokumentów źródłowych potwierdziła, że w zakresach czynności poszczególnych pracowników wskazane zostały zadania zlecone z zakresu administracji rządowej dotyczące w szczególności: przepisów prawa o aktach stanu cywilnego, przepisów ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych, ewidencji działalności gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, obrony cywilnej. Zespół kontrolny ustalił, że wydatki poniesione w omawianym rozdziale zostały przeksięgowane z rozdziału 75023 – Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu) na podstawie PK/085/2021 z dnia 31.03.2021 r. na kwotę 16 654,00 zł w §4010, na kwotę 2 848,00 zł w §4110 oraz na kwotę 408,00 zł w §4120.

Ponadto kontroli poddano wydatkowane przez Jednostkę środki na zakup usług obcych polegających na renowacji i oprawie ksiąg meldunkowych na kwotę 9 000,00 zł. Wydatek został dokonany w trybie §3 ust. 1 *Regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości nie przekraczającej równowartości kwoty 130 000 zł*⁶. Faktura za zrealizowaną usługę została odpowiednio zadekretowana, sprawdzona pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowych oraz zatwierdzona do wypłaty przez Skarbnika oraz Burmistrza. Płatności dokonano w wymagalnym terminie. Zespół kontrolny potwierdza, że dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem oraz prawidłowo ujęta w ewidencji księgowej i sprawozdaniu budżetowym.

2.2 Dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85203 – Ośrodki wsparcia

Wydatki w rozdziale 85203 realizowane były przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Ośnie Lubuskim⁷, który rozpoczął swoją działalność statutową z dniem 1 stycznia 2020 r.⁸

⁶ Zarządzenie nr 2/2021 Burmistrza Ośna Lubuskiego z dnia 21.01.2021r. w sprawie ustalenia Regulaminu udzielania zamówień o wartości nie przekraczającej 130 000 zł.

⁷ Zwany dalej ŚDS.

ŚDS jest wyodrębnioną ze struktur Ośrodka Pomocy Społecznej w Ośnie Lubuskim jednostką organizacyjną gminy działającą jako jednostka budżetowa w rozumieniu przepisów ustawy o finansach publicznych i zorganizowaną w celu realizacji zadań z zakresu administracji rządowej określonych w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego i ustawie o pomocy społecznej, tj. prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Szczegółowy zakres zadań i struktura organizacyjna Ośrodka zostały określone w *Regulaminie Środowiskowego Domu Samopomocy w Ośnie Lubuskim*. W okresie objętym kontrolą funkcję pełniącego obowiązki Kierownika ŚDS od 01.01.2021 r. do 30.06.2021 r. sprawowała Pani Anna Pokrzywka, natomiast od 01.07.2021 r. do 31.12.2021 r. Kierownikiem ŚDS była Pani Bożena Adamiec. Ponadto ustalono, że w kontrolowanym okresie w jednostce obowiązywały zasady rachunkowości ustalone Zarządzeniem Kierownika OPS w Ośnie Lubuskim obowiązujące od 01.01.2020 r.⁹ W omawianym zakresie od dnia 20.08.2021 r. w Jednostce obowiązywały „Zasady dysponowania środkami publicznymi w Środowiskowym Domu Samopomocy w Ośnie Lubuskim”. W dokumencie wskazano, że „przed wszczęciem postępowania o wydatkowaniu środków publicznych należy dokonać szacowania wartości zamówienia w celu dostosowania odpowiednich przepisów do udzielenia konkretnego zamówienia publicznego, czyli ustalenie, czy wartość zamówienia wynosi mniej, czy więcej niż 130 000 zł oraz mniej czy więcej niż progi unijne odpowiednio na roboty budowlane, usługi oraz dostawy” (§ 12 pkt 1). Po dokonaniu szacowania wartości zamówienia sporządza się protokół z rozeznania rynku, który mogą stanowić wydruki ze stron internetowych, odpowiedzi na zapytania ofertowe, notatki służbowe z rozmów telefonicznych. Dodatkowo zawarto informację, że „po przeprowadzeniu szacowania wartości zamówienia Kierownik postępuje zgodnie z Procedurą wydatkowania środków publicznych o wartości nieprzekraczającej kwoty 130 000 zł netto w Środowiskowym Domu Samopomocy w Ośnie Lubuskim”. W 2021 r. ŚDS wydatkował dotację z budżetu państwa w łącznej wysokości: 465 791,92 zł. Zgodnie z przyjętą metodyką doboru próby sprawdzeniu poddano wydatki poniesione w paragrafach: 4210, 4300 i 4400.

§4210 – Zakup materiałów i wyposażenia – wydatki poniesione w tym paragrafie wyniosły łącznie: 27 349,77 zł. Do kontroli wybrano pozycję księgową zaewidencjonowaną na koncie: 130-852-85203-4210-00 na kwotę: 9 087,00 zł, co stanowi 33,23% środków wydatkowanych w tej klasyfikacji w 2021 r. Ustalono, że środki zostały przeznaczone na zakup sprzętu komputerowego na bieżące potrzeby związane z działalnością statutową ŚDS, tj. m.in.: zakup laptopa, serwera sieciowego, Microsoft Office 2019, ups, tonerów, dysków, baterii oraz programu antywirusowego Norton 360 Premium PL 10. Podstawą dokonania wydatku była faktura nr F/000546/21 z dnia 17.12.2021 r.

§4300 – Zakup usług pozostałych – wydatki poniesione w tym paragrafie wyniosły łącznie: 75 383,74 zł. Do kontroli wybrano 12 pozycji księgowych zaewidencjonowanych na koncie: 130-852-85203-4300-00 na łączną kwotę: 23.925,18 zł, co stanowi 31,74% środków wydatkowanych w tej klasyfikacji w 2021 r. Ustalono, że wydatki zostały poniesione na

⁸ Uchwała nr IX/75/2019 z dnia 28.11.2019 r. w sprawie utworzenia i nadania statutu Środowiskowego Domu Samopomocy w Ośnie Lubuskim.

⁹ Zarządzenie nr 1a/2020 z dnia 17.01.2020 r. Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Ośnie Lubuskim w sprawie ustalenia przyjętych w Środowiskowym Domu Samopomocy w Ośnie Lubuskim zasad rachunkowości.

następujące usługi: restauracyjne, logopedyczne, porad psychologicznych, remontowe oraz opieki autorskiej nad programem Radix. Usługa restauracyjna obejmowała wydatki na podstawie 2 faktur na łączną kwotę 3 510,00 zł z tytułu zapewnienia uczestnikom ŚDS gorącego posiłku, który nie będzie przygotowywany bezpośrednio w placówce. Wynikało to z trwającej sytuacji epidemiologicznej oraz rekomendacjami dot. działalności ośrodków wsparcia zawierających m.in. rezygnację z treningów kulinarnych. Wydatek dokonany na podstawie faktury nr 493/2021 z dnia 17.12.2021 r. na kwotę 3 525,18 zł obejmował sprawowanie opieki autorskiej nad systemami Pakietu Radix: FKB+, KADRY+, PŁACE+. Pozostałe wydatki zostały poniesione na opłacenie umów z wykonawcami, tj.:

- umowa z dnia 11.01.2021 r. o świadczenie usługi logopedycznej w okresie od 11.01.2021 r. do 31.12.2021r., polegającej na prowadzeniu indywidualnych zajęć z trzema uczestnikami ŚDS w celu podniesienia sprawności językowej. Zleceniobiorcą wynagrodzenie w wysokości 80,00 zł brutto za godzinę lekcyjną pracy w wymiarze 3 godzin tygodniowo. Na potwierdzenie czasu wykonanych czynności sporządzane było rozliczenie godzin usługi logopedycznej za dany miesiąc, w której wskazywano zakres świadczonej usługi, stanowiło ono załącznik do faktur wystawionych przez zleceniobiorcę. Rozliczenia dokonano na podstawie następujących faktur: 01/01/2021 z dnia 29.01.2021 r. na kwotę: 480,00 zł (6 godz.), 01/02/2021 z dnia 28.02.2021 r. na kwotę: 560,00 zł (7 godz.), 01/03/2021 z dnia 30.03.2021 r. na kwotę: 400,00 zł (5 godz.), 01/04/2021 z dnia 30.04.2021 r. na kwotę: 160,00 zł (2 godz.), 01/05/2021 z dnia 31.05.2021 r. na kwotę: 800,00 zł (10 godz.), 01/09/2021 z dnia 30.09.2021 r. na kwotę: 720,00 zł (9 godz.);
- umowa nr 2/2021 z dnia 18.03.2021 r. o świadczenie porad psychologicznych w okresie od 18.03.2021 r. do 31.12.2021r., polegających na wsparciu merytorycznym dla uczestników i pracowników ŚDS w formie indywidualnych rozmów, porad, konsultacji psychologicznych w wymiarze 6 godzin miesięcznie oraz przeprowadzeniu 2 szkoleń wewnętrznych. Strony ustaliły wynagrodzenie w wysokości 100,00 zł brutto za godzinę pracy po przedłożeniu rachunku oraz wypełnionej miesięcznej karty czasu pracy, w której wskazywano datę oraz zakres czasu przepracowany przez Zleceniobiorcę. Rozliczenia dokonano na podstawie następujących faktur: 026/06/2021 z dnia 24.06.2021 r. na kwotę: 2.400,00 zł (24 godz. w okresie od marca do czerwca 2021r.), 065/12/2021 z dnia 22.12.2021 r. na kwotę: 1.000,00 zł (10 godz. w okresie od lipca do listopada 2021r.);
- umowa z dnia 01.12.2021 r. o wykonanie prac remontowych w terminie od 01.12.2021 r. do 31.12.2021 r., w zakresie malowania pomieszczeń (sala ogólna parter, korytarz parter, pomieszczenie psychologa) oraz wymianie paneli na sali ogólnej oraz wszelkich robót remontowych z tym związanych. Strony ustaliły wynagrodzenie w wysokości 10.370,00 zł. Rozliczenia dokonano na podstawie faktury nr 12/2021 z dnia 21.12.2021 r.;

§4400 – opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe – wydatki poniesione w tym paragrafie wyniosły łącznie: 9 853,08 zł. Do kontroli wybrano 6 pozycji księgowych zaewidencjonowanych na koncie: 130-852-85203-4400-00 na kwotę: 4 926,54 zł, co stanowi 50,00% środków wydatkowanych w tej klasyfikacji w 2021 r. Ustalono, że środki zostały przeznaczone na centralne ogrzewanie-czynsz siedziby ŚDS. Wystawcą faktur był ██████████ w Ośnie Lubuskim, który był użyczającym pomieszczenia piwniczne o łącznej powierzchni użytkowej 211,62 m² do prowadzenia działalności statutowej. Podstawą dokonania wydatku było naliczenie centralnego ogrzewania w ilości powierzchni zajmowanej przez ŚDS za poszczególne miesiące w

okresie od lipca do grudnia 2021r., każdorazowo na kwotę w wysokości 821,09 zł.

Na podstawie badanej próby Zespół kontrolny dokonał następujących ustaleń:

- każdorazowo przy wyborze wykonawców usług/dostaw ŚDS dokonywał rozeznania rynku, tj.: przy zakupie sprzętu komputerowego oraz prac remontowych dokonano ustaleń telefonicznych pomiędzy ówczesnym Kierownikiem ŚDS a sprzedającym, wykonawcą, przy zamawianiu usługi restauracyjnej dokonano rozeznania telefonicznego z trzema potencjalnymi zleceniobiorcami, przy wyborze zleceniobiorcy w zakresie usług logopedycznych czynnikiem decydującym było prowadzenie działalności na lokalnym rynku a przy wyborze zleceniobiorcy do wykonania poradnictwa psychologicznego decydującym był fakt doświadczenia w pracy z osobami chorymi psychicznie oraz z osobami z niepełnosprawnością intelektualną, co potwierdza dokonywanie wydatków w sposób celowy i racjonalny;
- wydatki zostały dokonane na podstawie zawartych umów z dostawcami, zleceniobiorcami;
- zleceniobiorcy (logopeda i psycholog) przedłożyli Kierownikowi ŚDS stosowne faktury za wykonaną pracę, w których prawidłowo wyliczyli liczbę przepracowanych godzin (zgodnie z przedłożonymi kartami czasu pracy za dany miesiąc) oraz należne wynagrodzenie;
- każdy wydatek ŚDS objęty kontrolą nie przekraczał kwoty 130 000,00 zł wobec czego jednostka nie była zobowiązana do stosowania ustawy z dnia 11 września 2019 r. prawo zamówień publicznych,
- w Jednostce nie spisano w sposób formalny procedur, zasad w zakresie wydatkowania środków o wartości szacunkowej nieprzekraczającej 130 000,00 zł netto, pomimo, że w *Zasadach dysponowania środkami publicznymi w ŚDS w Ośnie Lubuskim z dnia 20.08.2021 r.* zawarto zapis o funkcjonowaniu takiej procedury. Pani Anna Pokrzywka pełniąca obecnie obowiązki Kierownika ŚDS wyjaśniła, że (e-mail z dnia 25.04.2022 r.): „w jednostce nie został opracowany *Regulamin udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej do 130 000,00 zł- żaden z aktualnych przepisów nie wymaga aby zamawiający przygotował taki dokument.(...)W przypadku wszystkich zakupów i usług jednostka kieruje się zasadą celowego, racjonalnego i terminowego wydatkowania środków publicznych zgodnie z przyjętą uchwałą budżetową*” (pełna treść wyjaśnień znajduje się w aktach kontroli). Zespół kontrolny przyjmuje przedmiotowe wyjaśnienia, jednocześnie zwraca uwagę, że jedną z podstawowych zasad dokonywania wydatków ze środków publicznych zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych jest optymalny dobór metod i środków służących osiągnięciu założonych celów, w związku z tym poddaje się do decyzji Kierownika ŚDS w Ośnie Lubuskim kwestię wprowadzenia zasad, procedur, które regulowałyby udzielanie zamówień publicznych o wartości szacunkowej nie przekraczającej 130 000,00 zł netto w jednostce;
- na skontrolowanych dowodach księgowych oraz w przedłożonej dokumentacji źródłowej dot. wydatków jednostki w 2021r. nie wskazano informacji w zakresie wyniku szacowania wartości zamówienia lub wybranego trybu udzielania zamówień w zależności od wartości szacunkowej zamówienia, co pozostaje w sprzeczności z zapisem zawartym w §20 wewnętrznego dokumentu określającego *zasady dysponowania środkami publicznymi w ŚDS w Ośnie Lubuskim*. Pani Anna Pokrzywka pełniąca obecnie obowiązki Kierownika ŚDS wyjaśniła, że (e-mail z dnia 19.05.2022 r.): „*nie posiadamy dokumentacji w zakresie sposobu szacowania wartości planowanych wydatków oraz miejsca*

dokonywania adnotacji w tym zakresie". Zespół kontrolny przyjmuje przedmiotowe wyjaśnienia i jednocześnie dla zapewnienia rzetelności dokonywanych wydatków zaleca się Kierownikowi kontrolowanej jednostki stosowanie do wewnętrznych zasad dysponowania środkami publicznymi obowiązującymi w ŚDS w Ośnie Lubuskim w zakresie sporządzania protokołu z szacowania wartości planowanych wydatków;

- w 5 przypadkach z kontrolowanych 19 pozycji księgowych jednostka wniosowała o odroczenie terminu płatności zobowiązania. We wszystkich przypadkach uzyskała ona zgodę na odroczenie terminu płatności na czas od 8 do 62 dni. Każdorazowo ŚDS opłacił fakturę w terminie odroczonym za zgodą dostawcy, sprzedającego;

- W 7 przypadkach z kontrolowanych 19 pozycji księgowych jednostka dokonała opłaty zobowiązania w czasie od 2 do 30 dni po terminie ustalonym na fakturze przez dostawcę, usługodawcę, którzy z tego tytułu nie obciążyli ŚDS odsetkami. W powyższym zakresie uzyskano wyjaśnienie pani Anny Pokrzywka p.o. Kierownika ŚDS (e-mail z dnia 05.05.2022r.): „z uwagi na trudną sytuację finansową jednostki odroczone termin płatności. 5-dniowe opóźnienie w zapłacie faktury wynikało z potrzeby gromadzenia środków na opłacenie składek ZUS. Z tytułu opóźnienia w opłacie, dostawca nie obciążył jednostki odsetkami” (pełna treść wyjaśnień znajduje się w aktach kontroli). Ponadto kontrolowana Jednostka wskazała dokładne przyczyny trudnej sytuacji finansowej, w którym jako główną z nich opisano sytuację epidemiologiczną i zmniejszenie w tym okresie liczby uczestników ŚDS a w konsekwencji także zmniejszenie środków otrzymywanych na bieżące koszty utrzymania placówki. Biorąc pod uwagę zmniejszenie liczby uczestników ŚDS w 2021r. oraz powstałą z tego powodu trudną sytuację finansową zasadnym jest podejmowanie działań w celu odroczenia terminów płatności zobowiązań, jednak normą jest, dokonywanie wydatków w wysokościach i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, dlatego zaleca się dotrzymywanie terminów płatności ustalonych z dostawcami, zleceniobiorcami;

– w pozostałym zakresie nie stwierdzono uchybień, nieprawidłowości. Zespół kontrolny potwierdził, że środki finansowe zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem w sposób legalny i gospodarny. Wszystkie dokumenty finansowo – księgowo zostały odpowiednio zadekretowane, sprawdzone pod względem merytorycznym i rachunkowo – formalnym oraz zatwierdzone do wypłaty przez upoważnione osoby. Dotacja została prawidłowo ujęta w ewidencji księgowej i sprawozdaniu budżetowym.

III. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETU PAŃSTWA

Na podstawie danych zawartych w sprawozdaniu Rb-27ZZ za IV kwartał 2021 r. ustalono, że wysokość planowanych dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostce samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami, realizowanych przez Miasto została ustalona na kwotę: 1 18 098,00 zł. Wysokość dochodów wykonanych w 2021 r. wyniosła łącznie: 130 687,96 zł.

Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 2. Dochody z tytułu realizacji zadań zleconych

kwoty w zł

Dział	Rozdział	Nazwa rozdziału	Plan po zmianach		Należności (ogółem)	Dochody wykonane	Dochody przekazane	Należności pozostałe do zapłaty	Zaległości
750	75011	Administracja publiczna	0690	88,00	62,00	62,00	58,90	0,00	0,00
852	85203	Ośrodki wsparcia	0970	3 100,00	1 345,47	1 345,47	1 278,18	0,00	0,00
855	85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	0640	0,00	17,60	17,60	17,60	0,00	0,00
			0920	0,00	1 632 222,42	71 357,92*	71 357,92*	1 560 864,50	1 560 864,50
			0970	0,00	380 855,98	3 975,02	1 987,52	376 880,96	376 880,96
			0980	114 910,00	3 792 104,14	53 920,17**	32 535,07**	3 738 183,97	3 738 183,97
	85503		0690	0,00	9,78	9,78	9,29	0,00	0,00
Ogółem:				118 098,00	5 806 617,39	130 687,96	107 244,48	5 675 929,43	5 675 929,43

* w par. 0920 kol. dochody wykonane i dochody przekazane wykazano kwotę niższą o 457,42 zł,

** w par. 0980 kol. dochody wykonane i dochody przekazane wykazano kwotę wyższą o 457,42 zł.

Zgodnie z przyjętą metodologią doboru próby do kontroli szczegółowemu sprawdzeniu poddano prawidłowość ustalenia należności oraz pobrania i rozliczenia dochodów uzyskanych w rozdziale 85203 w paragrafie 0970 oraz 85502 w paragrafach: 0920, 0970 i 0980. Ponadto kontroli poddano prawidłowość podejmowania przez Miasto działań zmierzających do wyegzekwowania należności z tytułu funduszu alimentacyjnego¹⁰, odsetek od funduszu alimentacyjnego i/lub zaliczki alimentacyjnej¹¹ oraz 100% dochodów wykonanych w rozdziale 85502 pod kątem terminowości odprowadzenia na rachunek budżetu państwa oraz dokonywania należnych potrąceń.

Prawidłowość ustalania i pobierania należności budżetu państwa:

3.1. Dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85203 – Ośrodki wsparcia

Dochody wykonane w rozdziale 85203 w 2020 r. wyniosły 1 345,47 zł¹². Ustalono, że dochody zostały uzyskane z tytułu opłat za korzystanie z usług ŚDS w Ośnie Lubuskim. Zgodnie z informacją przekazaną przez Kierownika Jednostki w roku 2021 r. z usług korzystało 25 osób, w tym: 2 osoby korzystały z usług odpłatnie, 23 osoby zostały zwolnione z odpłatności. Zgodnie z przyjętą metodologią doboru próby do kontroli wybrano losowo 4 uczestników, którzy w 2021 r. korzystali z odpłatnych (2 uczestników) lub nieodpłatnych usług świadczonych przez ŚDS (2 uczestników). Na podstawie badanej próby ustalono, że:

- zgodnie art. 6 ustawy z dnia 15 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2021 r. poz. 803), decyzje ustalające odpłatność za korzystanie z usług dziennych świadczonych w ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi wygasają z dniem wejścia w życie ww. ustawy, tj. z dniem 30 maja 2021 r. z uwagi na powyższe od dnia 1 czerwca 2021 r. odpłatność za pobyt w ŚDS nie była pobierana,

¹⁰ Zwanego dalej FA.

¹¹ Zwanego dalej ZA.

¹² Na podstawie sprawozdania Rb-27ZZ za IV kwartał 2021 z dnia 18.02.2022 r. (korekta nr 2).

- skierowanie do ŚDS następowało na podstawie wniosków złożonych do OPS¹³ przez osoby, które spełniały kryteria określone w ustawie o pomocy społecznej,
- skierowanie wnioskodawców do ŚDS oraz ustalenie odpłatności za usługi następowało na podstawie decyzji Burmistrza Ośna Lubuskiego,
- zespół kontrolny potwierdził, że kwoty odpłatności wykazane w skontrolowanych decyzjach zostały wyliczone prawidłowo, tj. zgodnie z art. 51b ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1507),
- zwolnienia z odpłatności zostały dokonane na podstawie kryterium dochodowego, tj. dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekroczył kwoty 300% odpowiedniego kryterium dochodowego¹⁴,
- ustalono, że wszyscy zobowiązani do opłat uczestnicy ŚDS w 2021 r. dokonali wpłat w wymaganych wysokościach.

Zespół kontrolny potwierdził prawidłowość działań Jednostki kontrolowanej w omawianym zakresie.

3.2 dział 855 - Rodzina, rozdział 85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego

3.2.1 Informacje ogólne

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2020 r. poz. 808 ze zm., Dz.U. z 2021 poz. 877 ze zm.)¹⁵ przyznawanie i wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych jest zadaniem zleconym gminie z zakresu administracji rządowej, finansowanym w formie dotacji celowej z budżetu państwa. Zadanie realizowane było przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Ośnie Lubuskim¹⁶, który jest jednostką organizacyjną Miasta Ośno Lubuskie i wykonuje, m.in. zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę¹⁷.

W przedmiotowym zakresie Pan Stanisław Kozłowski – Burmistrz Ośna Lubuskiego udzielił upoważnienia, m.in. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji oraz przekazywania do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego oraz przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych i odbierania oświadczeń majątkowych¹⁸ następującym pracownikom OPS:

- Pani Annie Pokrzywce – Kierownikowi,
- Pani Marii Czerwińskiej - Samodzielnemu referentowi,
- Pani Joannie Ziembie – Samodzielnemu referentowi.

¹³ Ośrodek wsparcia rozpoczął swoją działalność od dn. 01.01.2020 r.

¹⁴ Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1358) kryteria dochodowe wynoszą: dla osoby samotnie gospodarującej –701 zł, dla osoby w rodzinie – 528 zł,

¹⁵ Zwanej dalej ustawą.

¹⁶ Zwany dalej OPS.

¹⁷ Uchwała Nr XI/103/2020 Rady Miejskiej w Ośnie Lubuskim z dn. 25.02.2020 r. w sprawie nadania Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Ośnie Lubuskim.

¹⁸ Zarządzenie nr 39/2012 Burmistrza Ośna Lubuskiego z dn. 16.08.2012 r. ws. upoważnienia.

Dodatkowo Burmistrz Ośna Lubuskiego udzielił pełnomocnictwa¹⁹ Pani Annie Pokrzywce i Pani Marii Czerwińskiej do reprezentowania w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przed komornikiem sądowym w sprawach przeciwko dłużnikom alimentacyjnym o należności z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego wraz z odsetkami z wniosku Burmistrza o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego (...).

Zgodnie z obowiązującymi w okresie kontrolowanym w jednostce *Zasadami (polityką) rachunkowości oraz Zakładowym planem kont OPS* w Ośnie Lubuskim²⁰ ewidencja księgową dochodów wykonanych w rozdziale 85502 prowadzona była za pośrednictwem konta 130. Ewidencja należności w rozdziale 85502 prowadzona była za pośrednictwem konta 221. Do konta 221 prowadzona była przez pracownika merytorycznego OPS w Referacie Świadczeń rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego szczegółowa ewidencja analityczna za pośrednictwem programu obsługi FA – RADIX, tj. wykaz dłużników alimentacyjnych wraz z kwotami zadłużeń i wyegzekwowanych przez komorników wpłat z tytułu FA i odsetek od FA. Ewidencja zaliczki alimentacyjnej w zakresie należności prowadzona była poza systemem, w arkuszu kalkulacyjnym Excel. Rozliczenie zrealizowanych przez Jednostkę dochodów budżetowych następowało za pośrednictwem konta 222 wg podziałek klasyfikacji budżetowej oraz budżetów, których należności dotyczą. Wykonane dochody przekazywane były na rachunek Budżetu Państwa przez UM w Ośnie Lubuskim za pośrednictwem konta 224/03.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że:

- ewidencja należności w rozdziale 85502 prowadzona była w sposób niezgodny z zasadami określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie *szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej* (Dz.U. z 2020 r. poz. 342), tj. przypis należności w paragrafach: 0970,0980 i 0920 z podziałem na BP i budżet JST księgowany był na koncie 221 łącznie²¹. Pani Małgorzata Szarameta – Główny Księgowy OPS wyjaśniła, że: „Przypis należności przyjęto jako stan zastaty z lat ubiegłych a mianowicie, wpłaty od dłużników księgowano na kontach 221 bez analityki szczegółowej (dłużnik) tylko z analityką na Fundusz alimentacyjny 60%, 40% oraz zaliczka alimentacyjna 50% dochód państwa i 50% dochód gminy natomiast przekazywanie środków odbywało się z konta 222 również z w/w analityką + fundusz alimentacyjny odsetki na podstawie wydruków z programu WIP - WB dłużnika. Wychodząc na przeciw nieprawidłowości, zobowiązuję się do poprawienia błędu, tj.: wprowadzenia do programu finansowego FKB+ klasyfikacji analitycznej poszczególnych dłużników księgując wpłaty i przekazywanie środków poprzez konto z klasyfikacją analityczną dłużnika.”.

Zespół kontrolny przyjmuje przedmiotowe wyjaśnienia jednocześnie zobowiązując Kierownika Jednostki do dokonania stosownych zmian w Zakładowym planie kont.

- wpływy z tytułu ZA zaewidencjonowane zostały w §0970 – Wpływy z różnych

¹⁹ Pełnomocnictwo z dn. 07.01.2016 r.

²⁰ Wprowadzono do stosowania Zarządzeniem Kierownika OPS w Ośnie Lubuskim nr 28/2020 z dn. 31.12.2020 r.

²¹ 221-855-85502-0980-01, 221-855-85502-0980-03, 221-855-85502-0980-05, 221-855-85502-0970-00, 221-855-85502-0640-00

dochodów, zamiast w §0940 - Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych. W omawianym zakresie stanowisko zajęło Ministerstwo Finansów. W piśmie z dnia 22 lutego 2017 r. będącym odpowiedzią na pytanie zadane przez Redakcję Poradnika Rachunkowości Budżetowej wskazało, że zarówno dochody, jak i wydatki powinny być klasyfikowane w podziałkach możliwie najlepiej oddających charakter ewidencjonowanych środków. Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z 22 grudnia 2016 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych z paragrafu dochodowego 097 wyodrębniono m.in. paragraf 094 "Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych", który ma zastosowanie od 1 stycznia 2017 r. Po ww. zmianie paragraf 097 "Wpływy z różnych dochodów" obejmuje wszystkie pozostałe dochody nieobjęte poszczególnymi paragrafami, w szczególności: o spłatę stypendiów i zasiłków zwrotnych wypłaconych w okresie studiów, zwrot kosztów kształcenia w razie niepodjęcia przez absolwenta pracy itp., o zwrot kosztów szkolenia pracowników, wpływy z tytułu wynagrodzenia dla płatnika z tytułu wykonywania zadań określanych przepisami prawa, wpływy za czynności polegające na zapewnieniu bezpieczeństwa imprez masowych, wpływy z tytułu udostępniania informacji publicznej zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, wpłaty od Banku Gospodarstwa Krajowego. Z uwagi na powyższe, w opinii Zespołu kontrolnego wpływy z tytułu zwrotów zaliczek alimentacyjnych wypłaconych na podstawie art. 42 Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, które do 31 grudnia 2016 r. w ośrodkach pomocy społecznej były klasyfikowane w paragrafie 097 "Wpływy z różnych dochodów" z odpowiednią czwartą cyfrą, od 1 stycznia 2017 r. należy klasyfikować w paragrafie dochodowym 094 "Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych" z odpowiednią czwartą cyfrą.

- dane wykazane w Sprawozdaniu Rb-27ZZ za IV kwartał 2021 r. sporządzonym przez OPS/ewidencji księgowej OPS²² i programie RADIX/ewidencji w arkuszu kalkulacyjnym excel²³ w zakresie: dochodów wykonanych oraz należności, należności pozostałych do zapłaty/w tym zaległości z tytułu FA, odsetek od FA oraz ZA są spójne²⁴.

- zgodnie z informacjami Kierownika OPS z dnia 22.03.2022 r. w okresie kontrolowanym umorzono należności z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę: 147 855,31 zł, w tym należności z zaliczki alimentacyjnej na kwotę: 7 350,00 zł. Przyczyną umorzenia należności był zgon dłużników alimentacyjnych²⁵.

3.2.2 Prawidłowość ustalania i pobierania należności budżetu państwa

Zgodnie z przyjętą metodologią kontroli prawidłowość naliczania należności oraz pobierania i rozliczania dochodów budżetu państwa sprawdzono na próbie obejmującej 5 dłużników alimentacyjnych, od których w 2021 r. odnotowano wpłaty w paragrafach:

²² Konta: 130-...-06,130-...-07,130-...08,130-...-09,130-...10,130-...13 oraz 221-855-85502-0980-01, 221-855-85502-0980-03, 221-855-85502-0980-05, 221-855-85502-0970-00, 221-855-85502-0640-00

²³ Wydruki z programu RADIX: Wykaz obrotów za okres 2021.01.01-2021.12.31, Wpłata z funduszu alimentacyjnego 2021.12.31, Wykaz sald kont podatników na dzień 2021.12.31, Zwroty z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej w okresie od 01.01.2021 do 31.12.2021.

²⁴ Z uwagi na prowadzenie ewidencji księgowej na koncie 221 łącznie dla par. 0920,0970 i 0980 Zespół kontrolny potwierdził spójność danych w odniesieniu do sumy należności wykazanej w Sprawozdaniu Rb-27ZZ za IV kw. 2021 r.

²⁵ OPS w Ośnie Lubuskim skierował do komorników sądowych wnioski o wygaszenie należności poszczególnych dłużników alimentacyjnych.

- §0920 – Pozostałe odsetki w łącznej wysokości 4 212,46 zł,
- §0980 – Wpływy z tytułu zwrotów wypłaconych świadczeń z FA w łącznej wysokości 15 253,98 zł,
- §0970 – Wpływy z różnych dochodów (ZA) w łącznej wysokości 1 139,42 zł.

Szczegółowy wykaz skontrolowanych dłużników alimentacyjnych wraz z analizą stanu zadłużenia, wpłat i kwot pozostałych do spłaty znajduje się w aktach kontroli. Na podstawie badanej próby ustalono, że:

- dłużnicy alimentacyjni zobowiązani byli do zwrotu należności w wysokości wypłaconych świadczeń na rzecz osób uprawnionych, które nabyły prawo do świadczeń w drodze decyzji Burmistrza Miasta Ośna Lubuskiego,
- w czterech kontrolowanych przypadkach osoby uprawnione pobierały świadczenia z FA w okresie kontrolowanym, tj. w 2021 r., OPS jako organ właściwy wierzyciela każdorazowo weryfikował, czy dana osoba jest uprawniona do świadczenia z FA, tj. w szczególności czy spełnia kryteria określone w art. 9 ust.1, 1a ustawy, czy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900,00 zł,
- dla każdego dłużnika prowadzona była w programie RADIX imienna ewidencja wpłat, w której w szczególności wskazywano: daty wpłat należności, wysokości wpłat z tytułu FA z podziałem na gminę dłużnika i wierzyciela oraz należnych odsetek,
- przypis należności dokonywany był w prawidłowej wysokości w programie RADIX z datą wypłaty świadczenia wierzycielowi na podstawie list wypłat,
- kwoty wyegzekwowanych należności zapisane i rozliczane były w programie RADIX zgodnie z datą zdarzenia, tj. faktyczną datą przyjęcia wpłaty przez komornika, zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z wpłat uzyskanych od komornika w pierwszej kolejności zaspokajane były należności z tytułu FA,
- wpłacone należności z tytułu FA, Miasto w pierwszej kolejności zaliczało na poczet naliczonych odsetek za opóźnienie w spłacie – zgodnie z art. 1026 §2 Ustawy z dnia 17 listopada 1964 Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2019 r. poz. 1460 ze zm., Dz. U. z 2020 r. poz. 1575 ze zm.),
- poszczególne wpłaty z tytułu FA i odsetek dokonane przez komornika w 2021 r. i zapisane w programie RADIX – wydruk wykaz obrotów za okres 2021. 01.01 –2021.31.12, wydruk zwrotu z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej w okresie 01.01.2021 – 31.12.2021 r. oraz indywidualne karty poszczególnych dłużników, były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej na kontach 130-000- ...-07, 130-000- ... - 10 oraz wyciągów bankowych,
- uzyskane dochody zostały odprowadzone na rachunek budżetu państwa w prawidłowych wysokościach i terminach, za wyjątkiem dochodu w łącznej wysokości: 728,69 zł z tytułu FA oraz w wysokości 150,40 zł z tytułu odsetek (szczegóły opisano w pkt 3.3 niniejszego dokumentu),
- w jednym przypadku, na wniosek osoby uprawnionej z dnia 09.04.2021 r. OPS uchylił²⁶ decyzję w sprawie ustalenia prawa do świadczeń z FA z dn. 17.09.2020 r., znak: OPS.530.FA.139.2010.

Na podstawie dokonanej analizy Zespół kontrolny potwierdził prawidłowość działań OPS w przedmiotowym zakresie.

²⁶ Decyzja z dnia 12.04.2021 r., znak; OPS.531.D.139/U/2020.

3.2.3 Prawidłowość podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych

Zgodnie z przyjętą metodologią doboru próby, skontrolowano działania podejmowane przez OPS w Ośnie Lubuskim wobec dłużników alimentacyjnych zalegających ze spłatą należności z tytułu funduszu alimentacyjnego za okresy świadczeniowe 2019/2020 i 2020/2021²⁷. Sprawdzono stosowanie przepisów ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm., Dz.U. z 2020 poz.256 ze zm., Dz.U. z 2021 poz. 735). Ustalono, że na dzień 31.12.2021 r. zaległości w funduszu alimentacyjnym posiadały 139 osoby.

Do kontroli wybrano dokumentację 3 dłużników alimentacyjnych, dla których w dwóch przypadkach Miasto Ośno Lubuskie było zarówno organem właściwym wierzyciela jak i organem właściwym dłużnika oraz w jednym przypadku Miasto Ośno Lubuskie było tylko organem właściwym wierzyciela. Stan zadłużenia przyjętych do próby dłużników alimentacyjnych na dzień 31.12.2021 r. wyniósł łącznie z tytułu należności głównej: 346 095,40 zł. Na podstawie badanej próby ustalono, że:

- w jednym przypadku OPS realizował obowiązek wynikający z art. 3 ust. 5 ustawy, tj. wystąpił do organu właściwego dłużnika z wnioskami o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w okresach świadczeniowych 2019/2020 i 2020/2021²⁸,
- każdorazowo po wydaniu przez OPS decyzji w sprawie ustalenia prawa do świadczeń z FA²⁹, stosownie do zapisów art. 27 ust. 1 ustawy osoba zobowiązana do alimentacji była informowana w formie pisemnej o fakcie przyznania świadczeń z FA osobie uprawnionej, obowiązkowo wraz z odsetkami należności z FA, jak również o wysokości zobowiązań wynikających z art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy. Informacje o wysokości przedmiotowych zobowiązań były wykazywane w pismach OPS do dłużników alimentacyjnych na podstawie danych wykazanych w zaświadczeniach organów egzekucyjnych o bezskuteczności prowadzonych postępowań egzekucyjnych,
- stosownie do zapisów art. 8a ustawy każdy skontrolowany dłużnik został zgłoszony do biur informacji gospodarczej³⁰,
- we wszystkich skontrolowanych przypadkach OPS skierował do komorników sądowych wnioski o przyłączenie się do prowadzonych postępowań egzekucyjnych, zgodnie z art. 27 ust. 8 ustawy do wniosków dołączone zostały ostateczne decyzje przyznające świadczenia z FA osobie uprawnionej oraz informacje o rozpoczęciu realizacji decyzji i terminach wypłat świadczeń z FA,
- OPS realizował obowiązek przekazywania komornikowi sądowemu wszelkich informacji mających wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji świadczeń alimentacyjnych³¹,
- w każdym skontrolowanym przypadku OPS wzywał dłużników alimentacyjnych do

²⁷ Tj. od 01.10.2019 r. do 30.09.2020 r. oraz od 01.10.2020 r. do 30.09.2021 r.

²⁸ W jednym skontrolowanym przypadku Miasto Ośno Lubuskie było organem właściwym wierzyciela.

²⁹ Decyzje wystawiane były na wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z FA składane do OPS przez osoby uprawnione.

³⁰ ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A., KRD Krajowy Rejestr Długów, BIG Info Monitor, KBIG Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej, KIDT Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych Biuro Informacji Gospodarczej S.A.

³¹ W szczególności: informacje uzyskane w wyniku przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych oraz odebranych oświadczeń majątkowych, informacje o przekazaniu do PUP wniosków o aktywizację zawodową dłużników lub zarejestrowanie w PUP, o podjętym przez dłużnika zatrudnieniu, o skierowaniu wniosków o ściganie z art. 209 Kodeksu karnego.

przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i odebrania oświadczenia majątkowego, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także stanu zdrowia i przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej,

- w dwóch skontrolowanych przypadkach, stosownie do wymogów art. 5 ust. 3b pkt 2 skierowano do Starosty Słubickiego wnioski o zatrzymanie prawa jazdy³²,
- w jednym skontrolowanym przypadku skierowano wnioski do komornika sądowego o wszczęcie egzekucji z nieruchomości oraz o opis i oszacowanie nieruchomości należącej do dłużnika alimentacyjnego³³,
- w każdym skontrolowanym przypadku, stosownie do zapisów art. 5 ust. 3b pkt 1 ustawy kierowano do Posterunku Policji w Ośnie Lubuskim oraz Prokuratury Rejonowej w Sulęcinie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa wraz z wnioskiem o ściganie za przestępstwo z art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeksu karnego³⁴ , w wyniku tych działania Prokuratura Rejonowa w Sulęcinie wydała wobec pozwanych akty oskarżenia. Dwóch skontrolowanych dłużników alimentacyjnych odbywa karę pozbawienia wolności.

Zespół kontrolny potwierdził prawidłowość działań Jednostki w przedmiotowym zakresie, tj. OPS działając jako organ właściwy wierzyciela i/lub dłużnika realizował wszystkie obowiązki wynikające z Ustawy i zmierzające do wyegzekwowania należności Skarbu Państwa. Wszystkie działania podejmowane były w bieżących okresach świadczeniowych, niezwłocznie lub bez zbędnej zwłoki. W wyniku podjętych przez OPS niezbędnych działań wynikających z Ustawy, w 2021 r. wyegzekwowano należności Skarbu Państwa w wysokości: 598,77 zł.

3.3. Terminowość odprowadzania dochodów i dokonywanie należnych potrąceń

Zgodnie z przyjętą metodologią doboru próby, szczegółowej kontroli poddano terminowość przekazywania na rachunek budżetu państwa dochodów wykonanych w dziale 855, rozdziale 85502 w 2021 r. w paragrafach: 0920, 0970, 0980 na łączną kwotę: 129 270,71 zł.

Na podstawie ewidencji księgowej OPS na kontach: 130 i 222 oraz ewidencji księgowej UM na koncie 224/03 Zespół kontrolny potwierdził, że dochody uzyskane w 2021 r. przez Miasto z tytułu FA, ZA oraz odsetek zostały wyliczone w prawidłowych wysokościach oraz przekazane na rachunek budżetu państwa zgodnie z terminami wynikającymi z art. 255 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, za wyjątkiem dochodów wykonanych na łączną kwotę: 7 027,73 zł. Szczegółowe dane w tym zakresie zawarto w poniższej tabeli.

Tabela nr 3. Dochody wykonane w 2021 r. i przekazane po terminie. kwoty w zł

Dochód wykonany za okres	§	Wysokość dochodu BP	Data przekazania	Ilość dni po terminie	Należne odsetki
01-10.01.2021 r.	0920	366,40	05.03.2021 r.	39	3,97
	0980	98,16	05.03.2021 r.	39	
11-20.02.2021 r.	0920	252,40	05.03.2021 r.	8	1,01
	0980	570,69	05.03.2021 r.	8	

³² Dłużnicy nie figurowali w bazie kierowców,

³³ W wyniku przeprowadzonego wywiadu alimentacyjnego uzyskano informację, że dłużnik alimentacyjny posiada mieszkanie własnościowe. Do dnia sporządzenia niniejszego dokumentu postępowanie nie zostało zakończone.

³⁴ W aktach spraw skontrolowanych dłużników znajdowały się prawomocne decyzje uznające dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych.

Dochód wykonany za okres	§	Wysokość dochodu BP	Data przekazania	Ilość dni po terminie	Należne odsetki
11-20.04.2021 r.	0980	135,48	17.05.2021 r. (48,52)	21	0,16
			16.07.2021 r. (86,96)	81	1,54
21.05-10.06.2021 r.	0980	38,70	12.07.2021 r.	27	0,16
11-20.06.2021 r.	0920	606,60	12.07.2021 r.	17	1,58
11-20.09.2021 r.	0920	905,78	08.10.2021 r.	11	2,18
21.10-10.11.2021 r.	0920	454,75	10.12.2021 r.	25	2,49
	0970	94,50	23.12.2021 r.	38	0,79
	0980	282,07	23.12.2021 r.	38	2,35
11-20.11.2021 r.	0920	2 814,28	10.12.2021 r. (373,88)	15	1,23
			23.12.2021 r. (2 440,40)	28	14,98
	0980	407,92	23.12.2021 r.	28	2,50
		7 027,73			34,94

W trakcie trwania czynności kontrolnych, tj. w dniu 13 maja 2022 r. Jednostka kontrolowana dokonała zwrotu należnych odsetek w wysokości 34,94 zł. Pani Anna Tylmanowska – Skarbnik Gminy wyjaśniła, że: „ W 2021r. w związku z trwającą pandemią w Urzędzie miejskim w Ośnie Lubuskim wielu pracowników chorowało lub przebywało w kwarantannach. W związku z powyższym, ewidencja księgową nie zawsze była prowadzona terminowo. Przelewy dochodów do Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego liczone były na podstawie wpływów na konto bankowe i niestety zdarzyły się sytuacje przeoczenia niektórych wpłat z Ośrodka Pomocy Społecznej. Natomiast w chwili wyprowadzenia ewidencji księgowej dokonywano analizy otrzymanych i przelanych dochodów i przelewano brakujące kwoty.”.

Zespół kontrolny przyjmuje wyjaśnienia w przedmiotowym zakresie jednocześnie wskazując, że co do zasady nieprzekazanie w terminie do budżetu w należnej wysokości pobranych dochodów należnych Skarbowi Państwa³⁵ stanowi podejrzenie naruszenia dyscypliny finansów publicznych w rozumieniu art. 6 pkt. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U.2021.289). Wyjaśnienie udzielone w przedmiotowym zakresie, nie zwalnia Jednostki kontrolującej z obowiązku złożenia stosownego zawiadomienia do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych.

Dodatkowo Zespół kontrolny ustalił, że w ewidencji księgowej UM w Ośnie Lubuskim na koncie 224/03 kwota 457,42 zł została ujęta w par. 0980 podczas, gdy OPS przekazał tę kwotę w par. 0920. W konsekwencji powyższego błędu w Sprawozdaniu Rb-27zz za IV kwartał 2021 r. sporządzonym przez UM w kol. 6 i 8 w par.: 0920 i 0980 zostały wykazane inne kwoty niż określone przez OPS. Pani Anna Tylmanowska – Skarbnik Gminy wyjaśniła, że: „Ujęcie w ewidencji księgowej kwoty 457,42 zł jako wpływu z FA zamiast wpływu z odsetek od FA wynika z niedopatrzenia.”. Zespół kontrolny przyjmuje przedmiotowe wyjaśnienia i jednocześnie wskazuje na konieczność zwrócenia szczególnej uwagi na rzetelne prowadzenie ewidencji księgowej na koncie 224 w rozdz. 85502.

³⁵ W myśl art. 26 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych przedmiotowe działanie dot. środków finansowych w łącznej wysokości: 7 027,73 zł i przekroczyło wysokość kwoty minimalnej, tj. kwoty przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w roku poprzednim, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” zgodnie z art. 5 ust. 7 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1070 i 2400) – w 2020 r. kwota minimalna wyniosła w okresie 01.01-31.012.2020 r. – 4 134,02 zł.

IV. SPRAWOZDAWCZOŚĆ BUDŻETOWA

W trakcie kontroli sprawdzono następujące sprawozdania:

➤ sprawozdania kwartalne Rb-50(D,W) o dotacjach i wydatkach związanych z wykonaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego, które zostały terminowo przekazane do LUW, tj. kolejno w dniach: 14.04.2021 r., 13.07.2021 r., 13.10.2021 r., 14.02.2022 r.

Dane ujęte w sprawozdaniu za IV kwartał 2021 rok zostały przedstawione w sposób rzetelny i zgodny z ewidencją księgową za wyjątkiem wydatków w rozdz. 80153, w którym wykazano wydatki jedynie w par. 4240 w wysokości 66.682,42 zł. Natomiast w ewidencji księgowej Centrum Usług Wspólnych w Ośnie Lubuskim wykazano następujące salda wg stanu na 31.12.2021 r.: konto 130-801-80153-4170-00 "CUW" w wysokości 663,99 zł, konto 130-801-80153-4240-00 "Szkoła Podstawowa im. [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] w Ośnie Lubuskim" w wysokości 54.853,08 zł, konto 130-801-80153-4240-00 "Szkoła Podstawowa [REDAKTOWANE]" w wysokości 11.165,35 zł.

Z uwagi na powyższe prawidłowy zapis w sprawozdaniu powinien zawierać następujące paragrafy wydatkowe: rozdz. 80153 p. 4170 w wysokości 663,99 zł oraz p. 4240 w wysokości 66.018,43 zł. Jak wyjaśniła Pani Teresa Goszczyk – Główna Księgowa Centrum Usług Wspólnych w Ośnie Lubuskim w informacji z dnia 20.05.2022 r.: „Wydatki w kwocie 663,99 zł w sprawozdaniu Rb-50 za IV kwartał 2021 w jednostce Centrum Usług Wspólnych w Ośnie Lubuskim przez przeoczenie zostały do sprawozdania wprowadzone z paragrafem 4240 (dotyczy to dotacji na podręczniki) a winno być 4170. Jednocześnie informuję, że w planie finansowym oraz w sprawozdaniu Rb-28 za IV kwartał dane wykazano prawidłowo, tj. w paragrafie 4170.” Zespół kontrolny potwierdził zgodność danych wykazanych w ewidencji księgowej z planem finansowym jednostki w tym zakresie.

➤ sprawozdania kwartalne Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, które zostały terminowo przekazane do LUW, tj. kolejno w dniach: 12.04.2021 r., 09.07.2021 r., 08.10.2021 r., 07.02.2022 r. Dane w sprawozdaniu za IV kwartał 2021 rok w zakresie należności (kol. 5) zostały ujęte na podstawie ewidencji księgowej prowadzonej na koncie 221 w rozdziale 85502 łącznie dla paragrafów: 0920, 0970 i 0980 (szczegóły omówiono w pkt. 3.2.1 niniejszego dokumentu). Dodatkowo w kol. 6 i 8 w rozdziale 85502 w paragrafach: 0920 i 0980 zostały wykazane kwoty różne niż w sprawozdaniu sporządzonym przez OPS (szczegóły omówiono w pkt. 3.3 niniejszego dokumentu). Ponadto, ustalono, że wpływy z tytułu ZA zaewidencjonowane zostały w §0970 – Wpływy z różnych dochodów, zamiast w §0940 - Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych (szczegóły omówiono w pkt. 3.2.1 niniejszego dokumentu).

➤ sprawozdania kwartalne Rb-ZN o stanie zobowiązań oraz należności Skarbu Państwa z tytułu wykonywania przez jednostki samorządu terytorialnego zadań zleconych, zostały terminowo przekazane do LUW, tj. kolejno w dniach: 21.04.2021 r., 21.07.2021 r., 21.10.2021 r., 07.02.2022 r.

Dane ujęte w sprawozdaniu za IV kwartał 2021 rok zostały przedstawione w sposób rzetelny i zgodny z ewidencją księgową.

V. PRIORYTETY WYZNACZONE PRZEZ KANCELARIĘ PREZESA RADY MINISTRÓW DO UWZGLĘDNIENIA W DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ W 2022 r., tj.

5.1. Zlecenie realizacja i nadzorowanie zadań publicznych finansowanych w formie dotacji.

5.2. Wydatkowanie środków publicznych w ramach postępowań realizowanych w trybie ustawy Prawo Zamówień Publicznych oraz zamówień o wartości poniżej 130 000,00 zł.

Oceny realizacji zadań w przedmiotowym zakresie dokonano na podstawie dotacji wydatkowanej przez Jednostkę kontrolowaną w rozdziałach przyjętych do kontroli, tj. 75011 i 85203. W toku czynności kontrolnych ustalono, że:

- nie zachodził obowiązek podejmowania działań informacyjnych wynikający z art. 35 a ustawy o finansach publicznych,
- przy wydatkowaniu środków nie zachodził obowiązek stosowania postępowań w trybie ustawy Prawo Zamówień Publicznych,
- w związku ze zmianą przepisów Prawa zamówień publicznych Jednostka kontrolowana dokonała wymaganych zmian w stosowanych regulaminach zakupów, tj. zarządzeniem nr 2/2021 Burmistrza Ośna Lubuskiego z dn. 21.01.2021 r. wprowadzono do stosowania regulamin udzielania zamówień publicznych o wartości nie przekraczającej równowartości kwoty 130 000,00 zł (UM) oraz zarządzeniem nr 17 Kierownika ŚDS W Ośnie Lubuskim z dnia 20.08.2021 r. wprowadzono Zasady dysponowania środkami publicznymi (ŚDS).
- prawidłowość realizacji zamówień o wartości poniżej 130 000,00 zł zweryfikowano w oparciu o wydatkowanie środków w rozdziałach: 75011 i 85203 (szczegóły omówiono kolejno w pkt 2.1 i 2.2. niniejszego dokumentu).

VI. PODSUMOWANIE

Ocenę skontrolowanej działalności dokonano w oparciu o następujące ustalenia (nieprawidłowość: pkt 1 oraz uchybienia: pkt 2-7):

1. Dochody wykonane w rozdziale 85502 na łączną kwotę: 7 027,73 zł zostały przekazane do budżetu państwa z przekroczeniem terminów określonych w art. 255 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych (str. 15).

2. W ewidencji księgowej UM w Ośnie Lubuskim na koncie 224/03 kwota 457,42 zł została ujęta w par. 0980 podczas, gdy OPS przekazał tę kwotę w par. 0920. W konsekwencji powyższego błędu w Sprawozdaniu Rb-27zz za IV kwartał 2021 r. sporządzonym przez UM w kol. 6 i 8 w par.: 0920 i 0980 zostały wykazane kwoty inne niż określone przez OPS (str. 16).

3. Stwierdzono niezgodność pomiędzy danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-50W za IV kwartał 2021 r. i ewidencji księgowej w zakresie wydatków w rozdziale 80153 (str. 17).

4. Przypis należności w rozdziale 85502 w paragrafach: 0970,0980 i 0920 księgowany był na koncie 221 łącznie, tj. w sposób niezgodny z zasadami określonymi w Rozporządzeniu rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (str. 11).

5. Wpływy z tytułu ZA zaewidencjonowane zostały w par. 0970 – Wpływy z różnych dochodów, zamiast w par. 0940 - Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych (str. 12).

6. Środowiskowy Dom Samopomocy w Ośnie Lubuskim nie posiada dokumentacji w zakresie wyniku szacowania wartości planowanych zamówień, co jest niezgodne z zapisem zawartym w §20 dokumentu wewnętrznego pn. *Zasady dysponowania środkami publicznymi w Środowiskowym Domu Samopomocy w Ośnie Lubuskim* (str. 7).
7. Nieterminowe dokonywanie opłat za zobowiązania Środowiskowego Domu Samopomocy w Ośnie Lubuskim w czasie od 2 do 30 dni po terminie ustalonym przez dostawcę, usługodawcę na fakturze (str. 8).

Celem uniknięcia w przyszłości uchybień zalecam³⁶ :

1. Terminowe przekazywanie przez UM w Ośnie Lubuskim dochodów budżetowych wykonanych w rozdziale 85502 na rachunek bieżący LUW.
- 2 - 3. Rzetelne sporządzanie przez UM w Ośnie Lubuskim sprawozdań: Rb-50 i Rb-27ZZ w zakresie: kwot określonych przez OPS w Ośnie Lubuskim w rozdziale 85502 w paragrafach: 0920 i 0980 oraz wykazywania danych w rozdziale 80153 zgodnych z ewidencją księgową.
4. Dokonywanie przez OPS w Ośnie Lubuskim przypisu należności na kocie 221 w rozdziale 85502 oddzielnie dla poszczególnych paragrafów dochodów.
5. Prowadzenie ewidencji księgowej dochodów uzyskanych z tytułu zaliczki alimentacyjnej w paragrafie 094 - „Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych”.
6. Dokumentowanie wyników szacowania wartości planowanych zamówień dokonywanych w ŚDS w Ośnie Lubuskim zgodnie z wewnętrznymi zasadami obowiązującymi w tym zakresie.
7. Terminowe dokonywanie przez ŚDS w Ośnie Lubuskim płaćności za zobowiązania.

W związku z powyższym oczekuję w terminie 15 dni liczonym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o wykonaniu zaleceń oraz o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia³⁷ .

WOJEWODA LUBUSKI

Władysław Dajczak

³⁶ art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224).

³⁷ art. 46 ust. 3 pkt. 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224).